

Velja v Ljubljani:

celo leto	K 56—
pol leta	28—
četrt leta	14—
en mesec	4-70

Velja po pošti:

za celo leto naprej	K 60—
za pol leta	30—
za četrt leta	15—
za en mesec	5—

Jugoslavija

Napismenena naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošljejo naročnino po naiznizni.

Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 63 mm širok prostor za enkrat 25 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu števil. 19.
Upravnistvo je na Marijinem trgu števil. 8. —
Telefon števil. 360.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Po mariborski tragediji.

Nemška zavijanja.

Maribor, 28. januarja. (Lj. k. u.) General Maister je sprejel danes od nemško-štajerske deželne vlade nastopno protestno brzojavko: Protestiram najostreje proti aretaciji oseb, ki so zbirale vprašalne pole o državni pripadnosti in opozarjam na to, da je državni pravdnik v Mariboru izrecno izjavil, da je zbiranje izjav dopustno. Ko sem podpolkovnika Milesa obvestil o aretacijah, je izrazil zaradi tega svoje obžalovanje. Ako vsi, ki so bili iz omenjenega vzroka aretirani ne bodo izpuščeni v dveh dneh na svobodo, si pridržujem enake ukrepe proti Jugoslovonom bivajočim v Gradcu. Prosim za brzojavni odgovor. — Deželni glavar dr. pl. Kaan. — General Maister je odgovoril: Na Vašo brzojavko vam naznanjam, da se zaradi zbiranja vprašalnih pol ne nahaja nihče v zaporu. — General Maister.

Maribor, 28. januarja. (Lj. k. u.) Na trditev nemško-štajerske deželne vlade v Gradcu, da je državni pravdnik v Mariboru baje označil zbiranje vprašalnih pol kot dopustno, je izjavil dr. Graselli, da nikomur ni rekel, da bi bilo zbiranje izjav dovoljeno. Svoječasno je govoril z dr. Kaanom zaradi zbiranja podpisov za Nemško Avstrijo, ki se je vršilo v Schlossbergu pred zasedbo kraja po jugoslovanskih četah in ga označil kot nekaznjivo. Kar se tiče obžalovanja, ki ga je baje izrekel ameriški podpolkovnik Miles v tej zadevi, more biti merodajna edinole njegova lastna izjava proti okrajnemu glavarju dr. Lajnsiču, ki se glasi kakor znano: Izjavljam vam, da se vrši štetje glasov za Nemško Avstrijo ali proti njej, katero so vpriporili Nemci baje na povelje ameriške komisije, popolnoma brez moje vednosti. Izjavljam, da nisem dal nikdar takega povelja za tako štetje, ki je, kakor more uvideti vsak resen in pameten človek, popolnoma brezpomembno. (Op. uredništva. Iz teh falsificiranih izjav, ki se jih poslužuje deželna vlada Nemške Štajerske v dosego svojih, za vsakega popolnoma

jasnih in prozornih ciljev, je pač razvidno, da se tudi Nemška Avstrija ne more otresti staro-avstrijskega sistema in se ravna po proslulem in nemoralnem geslu, da namen posvečuje sredstvo.

Izjemno stanje proglašeno.

Maribor, 28. januarja. (Lj. k. u.) Z ozirom na včerajšnje dogodke je izdal general Maister nastopno odredbo: Prebivalstvu! Včeraj, dne 27. prosinca 1919 se je mudila v Mariboru ameriška komisija pod vodstvom podpolkovnika Milesa. To priliko je uporabilo nemško prebivalstvo Maribora in tudi druge osebe mojega območja za skrbno organizirane demonstracije proti Jugoslaviji. Jaz sem sicer podpolkovniku Milesu obljubil, da ne bom nastopal v nobenem oziru proti demonstrantom, kolikor to ni potrebno za vzdrževanje javnega reda in miru. Proti eni popoldne pa so kolovodje množico na glavnem trgu nahujskali k izgredu zoper moje varnostne organe, pri čemer so se na zavraten način oddali strelji proti jugoslovanskim stražam. To dejstvo je uradno ugotovljeno. Ker pomenijo ta sovražna dejanja zoper mojo vladno upor, ki se mora strogo ločiti od omenjenih demonstracij, in ker ne trpim njih ponovitve in jih hočem brezpogojno zatreti, odrejam sporazumno z oblastmi SHS za Maribor: 1. Gostilne in kavarne se zaprejo ob osmih zvečer. 2. Točenje alkoholnih pijač v gostilnah in kavarnah je brezpogojno prepovedano. — Prestopek prepovedi pod 1 in 2 se kaznuje s takolšno odtegnitvijo obrtne koncesije. 3. Gledališča in oba kinematografa ostanejo do nadaljnjega odredbe zaprti. Vsake vrste prireditve (plesne zabave, predavanja, koncerti i. dr.) se prepovedujejo. 4. Hišna vrata morajo biti ob šestih zvečer zaprta. 5. Po osmih zvečer ne sme nobena civilna oseba zapustiti hiše: izvzeti so uradni posli. Uradne osebe se morajo v vsakem slučaju izkazati z legitimacijo, ki jo je izdala predstojna SHS oblast. Orožje

vseh vrst se mora oddati v dravski vojašnici do jutri ob dveh popoldne. Vsi orožni listi se razveljavljajo. Kdor prestopi določila pod 5 in 6 se takoj aretirajo. — Ker so se udeležili demonstracije tudi nekdanji avstrijski častniki nemške narodnosti, oziroma sedanjim nemško-avstrijski častniki, ki jih trpim v Mariboru, zapovedujem, da morajo te osebe brezpogojno zapustiti Maribor do 30. t. m. opoldne in okoliš okrajnega glavarstva Maribor, Ljutomer, Ptuj, Slovenji Gradec do 1. svečane opoldne, bodisi da se nahajajo v mojem območju stalno ali začasno. Kdor izmed imenovanih oseb se bo po preteku tega roka nahajal še v preprovanem kraju, se iztirja čez severno mejo mojega območja. Glede uradništva nemške narodnosti, tako že odpuščenega, tako še v službi se nahajajočega, si pridržujem slične odredbe, kakor hitro se ugotovi njih aktivna udeležba pri dogodkih včerajšnjega dne. Moji organi bodo nadzorovali izvršitev teh odredb. V Mariboru dne 28. prosinca 1919. General Maister.

Pogreb žrtev.

Maribor, 29. jan. (Lj. k. u.) Danes popoldne je bil pogreb treh žrtev zadnjih mariborskih dogodkov. Dve ste bili pokopani v Pobrežju, ena v Studencih. Vojaške oblasti so ukrenile vse potrebno za vzdrževanje reda in miru, ki se pa ni kalil. Jutri se vrši ob istem času, ob pol 3. uri popoldne pogreb nadaljnjih 4 žrtev.

Na škofijski palači ni bilo zastave.

Maribor, 29. jan. (Lj. k. u.) Poroka se nam, da pri zadnjih izgreduh niso bile izobešene na škofijski palači nobene zastave.

Pobijanje šip Slovincem. — Obmetavanje in trganje naše zastave.

Maribor, 28. januarja. (Lj. k. u.) Včerajšnje demonstracije karakterizira tudi pobijanje šip na slovenskih hišah, na Mestnem domu in na duhovnem semenišču. Demonstrantje so se norčevali iz Slovencev, češ da je Maribor sedaj zopet nemški. Državno zastavo, ki jo je izobesil zasebnik, so obme-

tavali s snegom in jo skušali strgati raz drog. Nemško ljudsko- in srednješolsko učiteljstvo je že v šoli delilo nemške trakove in deloma privedlo cele razrede na demonstracijo, deloma nasujskalo mladino in izdalo navodila za obnašanje med demonstracijo. Žrtve tega hujškanja so bile: dva ranjena realca in en ranjen gimnazijec.

Nemški oficirji in visokošolci med izgreduki.

Maribor, 28. januarja. (Lj. k. u.) Demonstracije so se udeležili v velikem številu tudi nemški častniki in nemški visokošolci iz Gradca. Da oblasti niso imele namena nastopiti proti mirni demonstraciji, dokazuje pač najbolj dejstvo, da niso pozvale vojaštva oziroma redarstva, dokler demonstracije niso dobile oblike izgredu. Po pričah je ugotovljeno, da so se iz množice, ki je navalila na Mestni dom, slišali vzpodbujajoči klici: Kar naprej! Saj streljajo v zrak! Nič se ne bojte v zrak streljajo! Posledica tega pozivanja je bila, da se tolpa po prvi salvi, ki je bila oddana v zrak ni umaknila, temveč pritiskala naprej proti Mestnemu domu.

V Mariboru vlada mir.

Maribor, 28. jan. (Lj. k. u.) Po včerajšnjih izgreduh se mir doslej ni več kalil.

Ameriška misija dospela v Velikovec.

Maribor, 28. jan. (Lj. k. u.) Nocoj ob pol osmih je dospela ameriška komisija v štirih avtomobilih v Velikovec.

Poročnik Kristan pobegnil iz nemškega ujetništva.

Maribor, 28. jan. (Lj. k. u.) Poročnik Kristan, ki je bil pred enim mesecem zajet po koroških tolpah, je utekel iz ujetništva in se povrnil danes v Velikovec.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah!
Pridobivajte novih naročnikov!

VLADIMIR LEVSTIK.

10. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

Pravilni, še zdaj prijetni obraz profesorjeve se je zgenil v trpkem prezirnem nasmešku. Hči trškega zdravnika, je imela samostansko, ali za svoje čase vzorno vzgojo, dočim je bil profesor kmetski sin z vsemi napakami, ki rade uspevajo pod slamnato streho; in Peter, kakor rad jo je pital zdaj z neotesanim štorom, ki je ugonobil njegovo prihodnost, se je takrat vneto dušil, da je neskočno višja in boljša od njega.

»Moje življenje je šlo po vodi, toda Vidina mladost se mi smili!« je napeljala besedo na hčer. »Vsak dan to mučenje! Kreg in prošnja, punt in pokorščina — vse je bob v steno; druge imajo v žalosti več veselja nego moja, kadar je najsrečnejši dan. Zmerom tiči med zidovjem, nikamor ne sme, komaj katerikrat v gledišče; tovarišic ji skoraj ne pusti imeti, namesto igre in šale jo ubija z latinščino in kaj vem s čim. Ali so to dekliška leta?«

Križaj je sočutno kimal, sklepal je roke med kolena. »Karkoli sem poizkušala, se je izjalovilo,« je povzela gospa. »Devetnajst let že bijem boj brez upa zmage, zakaj Pohlina se je izpremenil še tisto jesen po najini poroki, dve leti pred Vidinim rojstvom. Da, ljubi Križaj, bili so časi, ko sem napenjala uporne strune; mlada žena se ne vda brez boja v mojo usodo... Vse zaman; moji upi, da se kdaj obrne, so zdavnaj pokopani. Ali Vido mu hočem

iztrgati, njo moram rešiti tega življenja; moja dolžnost je — nje nima pravice teptati!« je vzkliknila s pridruženim strastjo ter naglo umolknila.

Suplentov pogled je zasačil v njenih črtah bežno senco misli, katere mu ni povedala; nehoti se je spomnil govoric, da je Ana Pohlina po letu dni zakonskega iztreženja iskala tolažbe v objemih mladega študenta, ki je pozneje umrl gladi na Dunaju.

»Težka naloga!« je dejal, da bi nekaj rekel, in ustavil oko na njenih drhtečih ustnicah.

»Da, težka,« je ponovila, gledaje ga negotovo. kakor bi čakala, da zine še kaj. »Stokrat sem vstala s trdnim namenom, da naju večer ne najde več pod to streho! Sredstev nama ne bi manjkalo; profesor nima ničesar, in Vidina dota je moj denar... Ali to bi bila morala storiti odkraja, ko je bil čas; s štiridesetimi leti ženska ne začne novega življenja. Bila sem premalodušna; morda me je bilo strah jezikov, ki so v takem slučaju zmerom na mozevi strani. Z eno besedo, prepozno je; moje življenje mi je zapisano — naj ga ima v božjem imenu... Samo za Vido gre zdaj; in pot rešitve je ena sama.«

Križaj je v zadregi vrtil palce, sluteč, kaj se bliža.

»Ena sama,« je povzela gospa. »Omožiti jo moram prej ko mogoče; ta misel mi gre po glavi noč in dan. Sedemnajst let ji je zdaj.«

»Zares,« se je nasmehnil suplent nerodno. »Ali vaša pot je lahko nevarna in jo utegne privedi v

novu suženjstvo, namesto v prostost. Vida je dekle bogate notranjosti; vsak mož ne bo pravi zanjo. Bolje bi bilo prepustiti rešitev nji sami in srečnemu slučaju.«

»Da se vtakne Pohlina še v to?« ga je živahno prebila mati. »Dve struni ne dasta vselej akorda, to vem, in zato me skrbi. Ženin se najde kmalu: čedna je, neumna ni, revna tudi ne, hvala Bogu. Toda ženin ni vse: če bi se oglašil dober, pameten fant, katerega bi se oklenila rade volje, z zaupanjem in spoštovanjem — pomisliti malce, Križaj, nasvetujte mi takšnega!«

»Jaz mislim,« je dejal odkritosrčno ter jo pogledal naravnost, »da spoštovanje, zaupanje in dobrota še ne pomenijo ljubezni. Čemu spravljati človeka s preneglico ob največjo srečo, ki ga čaka?«

»In ki je marsikoga tako strašno ukanila!« je vzdihnila Pohlina s trpkobo, vidno misleč na lastno močitev. »Iz vas govori zakrknjen idealist; ne ugovarjajte mi, tudi jaz sem imela ideale in jih mogoče še vedno imam. Žensko srce pa, ki utripa tudi v meni, poznam bolje od vas filozofov: Če bi možki vedeli, s kako majhnim je zadovoljno in kako brž pripravljeno ljubiti! Samo trohico gorkote mu dajte in dovolj bližine, drugega skoraj treba ni; trajna sreča pa sloni na značajih. Ali pustiva moje križe in te žave; predolgo vas morim z njimi, hudi boste name... Kaj slišim, da se pripravljate na izkušnjo?« je pri-skočila, čeprav se je poznalo, da govori še zmerom o svoji reči. »To je lepo od vas!« (Dalje.)

DR. JANKO LESKOVEC:

Naša bol.

Spomini in utisi.

(Konec.)

Izšlo je petnajst števk „Dijaških Odmevov“, prvega izrazitega protiaustrijskega dijaškega glasila. Nekaj posebnega so bile naše govorniške vaje: v petih minutah je moral vsakdo govoriti o snovi, ki jo je določil predsednik. Prirejali so se tudi izleti v gledališče v Ljubljano, po deželi itd.

Ta naša organizacija je rodila dober sad. Iz nje izšli tovariši so nagovarjali z idealnim narodnim navdušenjem znanec in prijatelj v domačem kraju. Zlasti se je postavila Brnca. Tam smo imeli krepko oporo na zavodni Urbanjevi hiši in pri drugih narodnih domačinih. Prerano umrli gimnazijec I. Mörtl je s pomočjo navdušenih fantov in deklet pripravil temelj za tamburaško društvo, ki mu je kmalu sledilo vprizarjanje na odru. Prve take predstave (zadnjo nedeljo novembra 1903) smo se vdeležili tudi beljaški dijak in smo malo zaigrali na tamburice. S tem je pričela naša specialna bol.

Dne 30. novembra 1903 je prinesla zagrizena „Villacher Zeitung“ dopis iz Brnce s sledečo denuncijantsko vsebino: Ljubeznjiva, tik ob jezikovni meji ležeča vasica Brnca je menda izbrana za glavno torišče malega narodnega boja. Ker se poizkusi hujšakačev, kaliti sporazum med obema narodnostima niso posrečili, so prišli na drugo misel. Brnco treba priboriti Slovencem z umetnostjo. In proizvajalci te umetnosti? Dijački in deklice. Prejšnjo nedeljo je prišla s tem namenom k nam družba Mirovih bratcev iz Beljaka, obstoječa iz uradnikov drž. železnic in dijakov višje državne gimnazije itd.

K sreči je bil ta dan prost pouka vsled ravnateljevega godu. Le tako je bilo mogoče, da se je hitro zbral naš mali parlament in določil, kako in kaj mora vsak govoriti. Drugi dan škodoljnost in veselje na obrazih naših nemških kolegov. Po koncu pouka zaležanje pri ravnatelju. Vse je šlo po načrtu, le jaz sem imel sitnosti, ker se je nek igralec v igri ravnotako imenoval kakor jaz in prav težko sem ravnatelju dopovedal, da je to ime ravnotako slučajno, kakor n. pr. Rigoletto. Izmazali smo se dobro, le ukor smo dobili. Nemški „kolegi“ so pričakovali mnogo hujših reči in ker se jim nade niso izpolnile, z nami sploh niso hoteli več občeati.

Začetkom leta 1904 so bile v Ledenicah ob baškem jezeru občinske volitve. Tovariši, ki je tam doma, je v zasebnem pogovoru prigovarjal znanu, naj voli slovenske kandidate. „Villacher Zeitung“ ga je ovadila z imenom in pisala lažljivo: ta nezreli fantek je agitiral, da je vera v nevarnosti. Posledica: dvanaajsturni gimnazijski karcer in najslabši red v vedenju.

Tretji tekem enega leta si nas je privoščila „Villacher Zeitung“ koncem junija leta 1904. Napad je izšel s strani naših nemških kolegov, in nas obdolžil resničnega greha, da celo v gimnaziji pred Nemci občujemo med seboj v maternem jeziku. In to predznost — piše dopisnik — podpirajo celo Beljačani s tem, da nam dajejo instrukcij in brezplačnih stanovanj. S pozivom: Drum deutsche Bürger Villachs, keine Unterstützung mehr den undankbaren Gästen, konča članek, ki je pa prepozno izšel, da bi nam mogel škodovati.

Mi se za napade nismo dosti zmenili in smo vztrajali pri svoji organizaciji. Prirejali smo izlete v okolico in v privatni družbi — n. pr. v gostoljubnem župnišču g. Gabrona v Skočidolu — tudi tamburali. Nazaj grede smo imeli na postaji v Poddravljah radi v slovenščini zahtevanega voznega listka oster nastop. Naša sreča, da vsaj to ni prišlo v liste, saj smo bili že dovolj očrneli.

Noben izlet nas ni napolnil s tako žalostjo, kakor oni na žegnanje v Ločah. Dobili smo par narodnih domačinov — med njimi menda sedanjega nadzornika Aichholzerja — in

zapeli nekaj pesmi. Naenkrat zbere tudi nemčurski učitelj precej fantov, jim reče slovenski: „No zdaj bomo pa tudi mi eno našo zapeli.“ In peli so, kaj ne vem, spominjam se pa, da so peli izzivalno „von deutschen Eichen, o nemški Koroški deželi itd.“ To so peli naši ljudje!! Kri je zavrela v nas vročehrvnih Kranjcih, prijatelj Alfonz je že skočil nad učitelja in le posredovanju narodnih domačinov se je zahvaliti, da ni prišlo do krvavega pretepa z nedoglednimi posledicami. In pri povratku smo skoro jokali jeze in gnjusa nad takim zapeljevanjem. Pa, koliko podobnih slučajev bi še lahko naštel!

A tudi slovenskim železniškim uradnikom pri beljaškem ravnateljstvu se ni boljše godilo. Radi povepanja nedolžnih naših pesmi so jih vrgli iz hotela „Stadt Triest“. Pri tej priliki so pokazali tedanji beljaški soc. demokratje, da so narodnostno pravični. Ožigosali so postopanje nacionalcev v Arbeiterwil in odkazali našim ljudem, ki so bili brez strehe, lokal v svojem kazinu, dokler niso našli drugih prostorov pri „Tigru“.

Dosti o osebnih spominih. Pisal sem o njih nalašč obširneje, da spoznajo tudi lahkoverni in nevedni prebivalci Kranjske, kaki vragi so Nemci, ki hočejo uničiti celo brezobrambne dijake, če se nočejo ponemčiti.

Koroška je naša velika rana, ki jo treba korenito ozdraviti. Ves dosednji sistem moramo izpremeniti in po tolikoletnem hujškanju nam čisto nezaupno, proti Srbom pa naravnost sfanatizirano ljudstvo zase pridobiti. Mislim, da bi bile sledeče smernice primerne:

1. Uvajati ljudstvo v nove razmere polagoma in z lepa. Nastavljati najboljše uradnike in najvestnejše učitelje.

2. Z ozirom na preobloženost in pomanjkanje političnih uradnikov dodeliti letem svetovalca iz uradnih krogov. Priporočljivo bi bilo nastaviti na sedežih okrajnih glavarstev in sodnij izobražene, razmere vsaj nekoliko poznavajoče, navdušene mlade može — morda akademike — kot narodne komisarje, ki bi imeli voditi agitacijo in organizacijo narodne misli in paziti na hujšakače.

3. Z ozirom na materijalističen koroški značaj začeti takoj z razlastitvami veleposetev in z nacjonalizacijo industrije, pri čemur se mora zasigurati delavcem razmerni delež na dobičku. — Kako lahko bi bilo v dozdaj zasedenih krajih ljudi s tozadevnimi odredbami in ukrepi pridobiti!

4. Predvsem v mestih in industrijalnih krajih poklicati na važna mesta (n. pr. narodnih komisarjev) lajike, ne pa duhovnov, in to z ozirom na že navedena dejstva — upam, da ta predlog, ki nima niti sence animoznosti, razume in odobrava tudi naša neprimerljiva koroška duhovščina.

5. Pridobivati zlasti naraščaj s tem, da se dajo dijakom štipendije za obiskovanje srednjih šol v Ljubljani, visokih v Zagrebu, Belgradu, Pragi, obrtniški in trgovski naraščaj spravi k jugoslovanskim mojstrom v uk, poljedeljski pošlje v naše šole, za dekleta pa ustanove gospodinjki tečaji. Sokolstvo oz. Orlovstvo. Mladina naša, vse naše.

6. Pobijanje in zatiranje alkoholizma; žganjepitje je tam še huje nego na Kranjskem.

Dosti! Nimam veselja več pisati. Med časom, ko pišem ta članek, so se razmere spremenile. Mesto čet generala Maistra gre ameriška komisija urejevati in določevati začasno mejo. Začasno? Kdo ve? Kaj pa če ostane pri tej, za nas sigurno neugodni določitvi tudi pri sklepu miru? Upajmo, da ne pride do skrajnega! Če pa pride — gorje onim, ki so zakrivil izgubo slovenskega bisera!

Prosimo, ko vpošljete denar na naše upravnništvo, zapišite zadaj na odrezku namen pošiljatelj, za kaj je. N. pr. naročnina za Jugoslavijo, za kakšno in katero knjigo ali za kak dohodelen namen, da ne bo potem nepotrebnih reklamacij.

Jugoslavija.**Odsotnost regenta Aleksandra.**

Belgrad, 29. jan. (Lj. k. u.) Službeni list objavlja nastopno brzovjavo: Želeč obiskati svojega prevzvišenega očeta, Nj. Veličanstvo kralja Petra I., se bom nekaj časa mudil izven naše domovine. Do povratka v domovino me bo zastopal v izvrševanju moje ustavne kraljevske oblasti naš ministrski svet v okviru ustavnih pravic. — Aleksander.

Regent Aleksander potuje v Pariz.

Atene, 29. jan. (Lj. k. u.) (Brezžično.) Princ Aleksander je odpotoval iz Aten na Francosko. Njegovo potovanje nima oficelnega značaja. Regent Aleksander potuje v Pariz incognito, da se tamkaj pogovori z raznimi na mirovnem posvetu udeleženi delegati.

Praznik sv. Save.

Belgrad, 29. jan. (Lj. k. u.) Praznik sv. Save se je včeraj praznoval na svečan način. Pri oficelnem slavu v višji dekliški šoli je slavnostni govor imel minister za prosveto Jovanovič.

Podpolkovnik Turudija v naši armadi.

Belgrad, 29. jan. (Lj. k. u.) Znani podpolkovnik v bivši avstro-ogrski armadi Stanko Turudija je v jugoslovansko armado sprejet kot pehotni podpolkovnik.

Pod italijanskim jarmom.**Italijani napravljajo iz naših mest velike ječe.**

Knin, 28. januarja. (Lj. k. u. Zakasnelo.) Dalmatinski dopisni urad poroča: Ljudstvo je silno ogorčeno zaradi nasilstev italijanov, ki so upostojali polja, požgali sadno drevje, oplenili hiše ter odgnali dr. Bogiča, učitelja Bečkerja in trgovca Beriča. Ljudstvo odločno odklanja italijanske podkupnine in darove, noče poslušati italijanske besede, se ne zmeni za italijanske odredbe, ne priznava njih mačehovske oblasti ter na vsako italijansko besedo odgovarja samo: „Ne vem.“ Beriča ki je ležal bolan za vročico — imel je 39 stopinj vročine — so dvignili s postelje ter ga odtirali v Šibenik. Zaprli so ga kakor najhujšega razbojnika v najgroznejšo temnico ter niso nikogar pustili k njemu. Pomagalo ni niti posredovanje najodličnejših šibeniških meščanov, da naj bi se mu vsaj dovolilo prinesiti hrano, obleke in odeje. — Ponoči drve po mestu oklopni avtomobili in grme strojnice, češ, da je treba zastrašiti nekakšne ustaše. — V Žagraviču je preko noči po ogradah ostalo nekaj ovac in konj, a italijanski karabinerji so se delali, kakor da se pripravljajo ljudska pobuna in so privedli avtomobile, opremljene s strojnimi, ter so revežem pobili vso drobnico. — Dočim so Italijani prej svoj denar med ljudstvo razsipavali, računajoč 2 K 50 v za eno liro, plačujejo sedaj za eno liro samo po dve kroni. Polastili so se kleti, hlevov in hiš, odnesli slamo in seno, zasegli vozila in konje ter določili cene vsemu, kar potrebujejo. Tako so nasiloma osirotili itak revno prebivalstvo. Kmetje ne smejo v mesto, nakupovat potrebščine, a meščani ne smejo iz mesta, niti ne na svoja polja, da bi nadzirali svojo služinčad in se poučili o stanju svojih pridelkov. Dovoljenja za potovanje se več ne izdajejo. Dobe jih samo nekaterniki, ako zanje pisмено zaprosijo v italijanskem jeziku. Najnovejša italijanska naredba izključuje od potovanja vse moške sploh. Knin je postal velika ječa: saj je tako, kakor da je zaprto vse prebivalstvo.

Pisatelj Jurij Carič izpuščen.

Split, 28. jan. (Lj. k. u.) Dalmatinski dopisni urad poroča: Vsled aretacije Jurija Cariča v Jelši, nadzornika navtičnih šol, je pokrajinska vlada vložila najodločnejši protest pri tukajšnjih poveljnikih ameriških, angleških in francoskih ladij. Včeraj so ta po-

veljništva sporočila vladi, da je bil vsled njihovega posredovanja Juraj Carič izpuščen na svobodo in da pride danes v Split iz Šibenika, kamor so ga bili odvedli iz Jelše.

Prepoved izvešanja naše in zavezniške zastave.

Biograd na Moru (Zaravecchia), 24. januarja. (Lj. k. u. Zakasnelo.) Dalmatinski dopisni urad poroča: Italijanska okupacijska oblast je prepovedala izvešanje ententnih zastav, namreč ameriških, francoskih in angleških. Italijani zahtevajo, naj se izvešajo samo italijanske, ali pa ententne hkrati z italijanskimi. Jugoslovanski ne dovoljujejo na noben način.

Dalmatinci odklanjajo vsako sodelovanje z Italijani.

Šibenik, 23. jan. (Lj. k. u. Zakasnelo.) Dalmatinski dopisni urad poroča: Upravitelj šibeniške občine, ki so ga bili vsilili Italijani, je na obično pred nekoliko dnevi pozval na razgovor dr. Smolčiča, dr. Subotiča, dr. Montana in dr. Botterija ter jim sporočil. gubernatorjevo željo, naj bi v odboru za razdelitev obleke in obutve med siromašno prebivalstvo sodelovale tudi jugoslovanske gospe, češ ker gre pri tem za docela humanitarno akcijo. Kapitan Ramaccini je pri tem razgovoru povdarjal važnost sestave takega humanitarnega odbora, v katerem bi poleg Italijanov delovale tudi jugoslovanske gospe, češ ker bi tak odbor bil nekak „spojni most“ za ublažitev in obustavitev neprijateljskih odnošajev, v katerih se nahajajo vsi Jugoslovani v mestu in v okolici napram Italijanom, (točneje povedano: napram kaj neznatni manjšini renegatov). Po mnenju italijanskega občinskega upravitelja bi bilo tako sporazumljenje koristno za obe strani dotlej, ko izreče mirovna konferenca svojo razsodbo o jadranskem vprašanju, in bi bilo za Dalmacijo koristno, ako si že sedaj utre pot s sporazumom in zanesljivostjo. Na vsa zamamna izvajanja gospoda Ramaccinija smo odločno odgovorili, da ne moremo in ne maramo z Italijani sodelovati v nobeni akciji, pa bodi še tako humanitarna, ker gredo Italijani očitno za tem, da okrnejo našo državo, poslužujoč se najnemoralnejših in najodurnejših pripomočkov.

Mirovna konferenca.**Wilson zahteva internacijonalizacijo kolonij.**

London, 28. januarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: „Daily Chronicle“ javlja iz Pariza, da je predsednik Wilson zahteval internacijonalizacijo kolonij.

Vprašanje kolonij.

Pariz, 29. januarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Predsednik Zedinjenih držav, ministrski predsedniki in ministri zunanjih zadev Zedinjenih držav, Anglije, Francije in Italije ter zastopnik Japonske so imeli včeraj dve seji. Najprvo je prišlo vprašanje nemških kolonij v Afriki na razgovor. Zastopniki dominionov so prisostvovali obema sejama, zastopnik Kitajske dopoldanski, zastopnik Italije pa popoldanski seji. Dopoldne so zasliali delegate iz Avstralije, Nove Zelandije, Japonske in Kitajske. Popoldne je francoski minister za kolonije obrazložil nazore svojega ministrstva glede vprašanja kolonij. Nadalje so tudi načela zveze narodov in njih izvedba prišla v razpravo. Prihodnja seja v sredo.

Političen pregled.

Zakaj Italijani tako kriče radi Dalmacije? Italijani delajo strašen krik radi Dalmacije in Reke, dasi je gotovo, da jim mirovna konferenca ne bo dovolila nikdar ne enega, ne drugega, ako bo tam odločevala le senca pravica. Toda Italijani kriče, ker upajo, da bodo na ta način tem lažje pobasali Istro, Trst in Goriško. Toda mi se nadejamo za trdno, da se bodo ti italijanski upi izjalovili.

Poslano.*

Z ozirom na vedno ponavljajoče se napade po naših listih na tukajšnje trgovce, izjavlja gremij trgovcev v Ljubljani sledeče:

Gospodarski položaj naše prejšnje države, kakor deloma tudi sedanje Jugoslavije je podoben onemu, oblegane trdnjave, v katero je vsak uvoz zaprt. Obstoječe zaloge so se vedno bolj krčile, dočim se je kupna moč našega denarja vsled ogromne produkcije papirnatih bankovcev dan na dan manjšala in dosegla danes že katastrofalen minimum. Našo stisko so znale nevtralne države popolnoma izkoristiti tako, da so tovarnarji za one male pošiljatve surovin morali plačevati ogromne cene, vrhutega v tuji valuti, katero so tri do štirikrat preplačali.

V drugi vrsti so draginje krivi po največ veržarji, tihotapci in prekupčevalci. Le ti so nakopičili velik del razpoložljivega blaga v svojih skrivnih brlogih in ga s tem odtegnili poštenu in javni kontroli podvrženi legitimni trgovini.

Nekateri listi prinašajo zadnji čas poročila, da so na potu iz Amerike baje velike množine tekstilnega blaga v našo državo. Te vesti pa so brez vsake stvarne podlage in povzročajo samo nepotrebno beganje občinstva. To bomo tudi dokazali v kratkem potom časopisov. Navzlic temu, da v doglednem času še ni pričakovati nikakoršnega dovoza blaga, so ljubljanski manufakturni trgovci že meseca decembra pret. leta sporočili svoj sklep, da so v ožigled veliki bedi in pomankanju našega ljudstva, čeravno v svojo veliko škodo, pripravljeni obstoječe cene, blaga izdatno znižati. Ta sklep je odposlanstvo trgovcev izročilo 27. decembra pr. l. poverjeniku za trgovino in obrt, ki se je pa izrazil, da se nahaja sedaj v demisiji, ter da bo celo zadevo rešil njegov naslednik.

Ker pa je ostala cela zadeva še do danes nerešena, je z ozirom na nujnost zadeve načelnik sklical novo posvetovanje, na katerem se je dosegel sledeči sklep:

Trgovci z manufakturnim, konfekcijskim in modnim blagom v Ljubljani sklenejo prostovoljno, čeravno z velikimi žrtvami, da znižajo cene za vse konsumno blago, ki je bilo nabavljeno do konca leta 1918 za eno tretjino dosedanjih prodajnih cen. Ta sklep stopi takoj v veljavo.

Gremij trgovcev v Ljubljani.

dne 29. januarja 1919.

Načelnik I. Samec.

* Uredništvo ne prevzame za „Poslana“ nobene odgovornosti.

Ženitna ponudba.

Mladenci, star 30 let, sedaj v državni službi, z nekaj tisoč kron premoženja, želi v svrhu ženitve znanja z gospodično ali vdovo brez otrok. Prednost: znanje več jezikov in veselje do trgovine. Le resne ponudbe naj se pošljejo, če mogoče s sliko, do 5. svečana na upravništvo pod šifro „Z orožjem za bodočnost“. 310 3-1

Opr. št. A I. 1259/18/12.

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 27. prosinca 1919 opravilna štev. A I. 1259/18/12 se prodajo dne 31. januarja 1919 dopoldne ob 9. uri v Ljubljani, Poljanski nasip št. 8 na prostovoljni javni dražbi v zapuščino po Francu Kukavici spadajoči predmeti in sicer:

En moški dežni plašč, več različnih moških oblek, perila, klobukov, čevljev, samokres brovning, moško kolo, usnjate taške, razne steklenice, ura budilka, zlata ura z verižico, prstani z briljanti, železna blagajna itd.

Reči se smejo ogledati dne 31. januarja 1919 v času med 9. in pol 10. uro dopoldne na licu mesta Poljanski nasip št. 8.

Okraj. sodišče SHS v Ljubljani, odd. I., dne 27. januarja 1919.

Več raznašalcev
sprejme uprav. „Jugoslavije“.

Bonbone vsake vrste po zmernih cenah dobavlja redno trdka Fran Medica, Ljubljana, Tržaška cesta 4. Postrežba točna in solidna. 30-11

Vsem ženinom in nevestam priporočam da se pri nakupu pohištva ogledate v zalogi pohištva, Vido Bratovž v Ljubljani, Marije Terezije cesta 13 (Kolizej) in Stari trg 4. 10

Smokve (fige), limone in pomaranče razpošilja na debelo po dnevnih cenah Mihael Samida v Mariboru, Stolni trg št. 3. 246 10-5

Semena! Ako rabite vrtna ali poljska semena pišite po cenovnik. Trgovina s semeni Sever & komp., Ljubljana. 266 10-5

Pisalni stroj dobro ohranjen, se kupi. — Ponudbe pod „A. L.“ na upravništvo. 263 4-2

Čokolada, čaj, kava, kavni nadomestek, sukanec, svila, drete, milo, čevlji, trpežne srajce, blago za moško in žensko perilo in drugo se ceno prodaja v skladišču „Balkan“, I. nadstr., levo. 277 4-2

Učenka za perilo se sprejme. Kje, pove upravništvo. 260 3-1

Delavce za napravo gramoza in snaženje cest išče mestna občina ljubljanska. Plača po dogovoru. Ogledati se je pri cestnem nadzorstvu na magistratu (glavni vhod, pritličje, desno). Mestni magistrat ljubljanski, dne 18. januarja 1919. 264 3-1

Kupujem pisalne stroje vseh sistemov, nove. Dolinšek, Klavnica 4. 231 5-1

Begunska rodbina 3 oseb išče stanovanje s pohištvo ali brez pohištva. Ponudbe na upravništvo pod „Korošci“. 285 3-1

Prodaja se ugodno ali zamenja dobro ohranjena zimska suknja, kompletna moška obleka, več pasov, novih moških čevljev št. 40 do 45 ter več parov novih otroških nogavic in 3 pare čevljev za starost od 1—4 leta. Zglasiti se je v Novi ulici št. 5, stanovanje 2. 282 3-1

Kupim par kobil za težo in tek. Sem 2. in 3. februarja v Ljubljani, Sv. Petra cesta 3, II. nadstr. (Dostal). Ponudbe na Franc Lenart, Ptuj. 286 3-1

Avguštin Pirš, klobučar, Store, sprejema klobuke v popravilo po najnižji ceni. 289 1

Prodaja se posestvo z lepimi njivami, travniki in sadonosnikom. Redi se lahko deset glav goveje živine in par konj. Pripravi se lahko 7 do 8 polovnjakov sadne pijače. Poslopje je vse zidano in z opeko krito. Posestvo leži skupaj v ravnini in meri okoli 40 oralo. Cena se izve pri Francu Dobiču, posestniku, vas Slatina št. 12, Smartno v Rožni dolini pri Celju. 290 2-1

Sedlo dobro ohranjeno, se kupi. Ponudbe pod „Sokol“ na upravništvo. 293 2 1

Trije osmošolci iščejo meblovano sobo z električno razsvetljavo event. tudi s samo dvema poseljama. Ponudbe na upravništvo. 294 3-1

Knjigovodjo in korespondenta samostojno moč, sprejme podjetje v Ljubljani. Pismene ponudbe pod „Knjigovodja“, Ljubljana, poštni predal 74.

Lep zaslužek se nudi invalidu, ženski ali dečku, ki bi se vsak dan zjutraj peljal v Zagreb in zvečer nazaj. — Naslov pove upravništvo pod „Kurir“.

Prodaja se oprava za spalnico iz svetlo-orehovega lesa z dvema posteljama, potem kompletna in moderna oprava za pisarno z blagajno, vse zelo malo rabljeno. Pojasnila daje g. Anton Rütter, obratovodja, Jesenice-Fužine 46, Gorenjsko. 302 1

Vila na Bledu novozgrajena, I. nadstropna, v pritličju z lokali, primerimi za trgovino, gostilno ali obrt, z vrtom, se za 65 000 K prodaja. Ponudbe na upravništvo pod E. F. I-175. 305 4-1

Izgubil se je lovski pes fermač, belo-rujavo lisast, dolgodlak. Sliši na ime „Zmaj“. Kdor ve zanj, se naproša, da sporoči v trgovino Leskovic & Meden na Jurčičevem trgu. 313

Izgubila se je okoli glavne pošte zelena usnjata listnica z večjo vsoto denarja in drugimi listinami. Pošteni najditelj naj jo vrne proti nagradi v mestni vojni kuhinji. 311 2-1

Dva mlada Jugoslavana inteligentno naobrazena, Slovenec blondinec in črn Hrvat, želita dopisovati. Reflektira se na inteligentne in resne gospodične. Ponudbe je poslati, če mogoče s sliko, ki se na zahtevo vrne, pod šifro „Dva Jugoslavana“ na upravništvo. Tajnost zadržana. 304 2-1

Urednik za večji slovenski list, z dobro journalistično prakso in znanjem gospodarskih vprašanj, se išče proti dobri plači. Ponudbe na upravništvo pod Urednik.

Prodaja se nov štedilnik. Ogleda se lahko Gradišče 7, gostilna pri „Kroni“.

Slovenski topniški častniki naznanjajo tužno vest, da je bil dne 27. januarja 1919 na poti v svojo postojanko na Koroškem zavratno umorjen gospod

Hugon Widmayer

SHS poročnik v rez. topniškega povelj. mariborskega.

Truplo rajnega se prepelje dne 29. januarja v Ljubljano. Dan in ura pogreba se pravočasno naznanita.

Junak je padel za svobodo svoje domovine, borec se kot poveljnik prve slovenske baterije.

Slava njegovemu spominu!

Slavnemu občinstvu javljam, da zopet nadaljujem svojo elektrotehnično obrt, kakor napolnjam električne luči, motorjev, telefonov in hišnih zvoncev, strelododov itd.

Makso Sartory, elektrotehnik,
Ljubljana, Žabjek št. 3.

3-1

Modni salon za dame in gospode

S. POTOČNIK

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6, I. nadstr.

Akadem. izprašani krojač za moško in damsko krojenje v Parizu. Bivši večletni modelir v damski modni prirobovalni akademiji v Ženevi (Švica). Izdelovanje najfinjših angleških kostumov, francoskih ženskih del (bluze), moderniziranje kostumov, izdelovanje najfinjših moških oblek in površnikov, obračanje oblek! Cene zmerne. Hitra postrežba. Ker sem dobil v inozemstvu dobre krojaške moči, se lahko na željo napravijo obleke in kostumi za dame in plašči v 8 dneh.

Naznanilo.

P. n. občinstvu vljudno naznanjam, da 1. svečana 1919 zopet otvorim mojo

mesarsko in prekajevalsko obrt.

Kakor preje, tako se bom tudi sedaj potrudil, da bom cenjenim odjemalcem zadovoljno postregel, ter se priporočam za nadaljno naklonjenost.

Franc Golob, mesar in prekajevalec
Spod. Šiška št. 50.

291 2-1

Mast, slaninu, suho meso i salamu (Braunšvajger)

razašiljem u sve krajeve Jugoslavije u poštanskim paketima od 20 kg po dnevni cijeni.

Ia kavin nadomjestak nepakovan K 5.50 po kg.

Ia kavin nadomjestak u paketima 1/4 kg po K 6.50 po kg.

Novac unapried ili 50% kapare, ostatak uz pouzeće. Pakovanje (Sanduk) računam K 9.—, a poštarinu K 4.20. Kupci, koji lično dogju, mogu slobodno iz mjesta kao i preko granice Hrvatske svaku količino sa sobom poneti. 295 10-1

J. Gigović, tvornica suhomesnate robe i masti, Nova Gradiška, Slavonija.